

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
fél évre . . . 4 frt.
negyed évre . 2 frt.
Előfizethető a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél.

PÉCS

A hirdetések ára:

Négy hasábos petit sor
1-szer 6 kr
2-szer 5 kr
3-szor 4 kr
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyilttérben egy sor 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

Reconstrucio.

(C. 2.) Innár a szájhösködés teljes vereségét regisztrálhatjuk.

A hírlapirodalmi terrorizmus meg van törve.

A nemzet szabadon lélegezhetik; geniusza megmenté azon veszélytől, hogy a társadalom végfelbomlásnak induljon.

Most már a reconstruciót meg kell kezdeni, nehogy a vad demagogia azon iszaphól, mely közé elsüppedt undok, fejét ismét felemelhesse.

A fogalmakat, melyeket meghamisított, tisztázni, az eszményeket, melyeket a könyöradományokkal együtt a néptől megszólván elesent, a nép szívébe ismét visszaltani kell.

Mindazok egyesülésére van szükség, kik a nemzet jólétét a magyar állam erősödését szívéükön hordják.

És ki ne kívánná, hogy oly megrázkodtatásnak, minőt imént átélünk egykönnyen ismét kitéve ne legyünk.

Csakis nyilvános életünknek az európai rendbe való beillesztése biztosíthat számunkra helyet az európai népesaládközepette. Mert ne ámítsuk önaagunkat, igen közel voltunk ahhoz, hogy bennünket

az úgynevezett érdekes nemzetek közé számitsanak.

Valóban ily sorsot nem érdemel ez a magyar nemzet, mely évszázadokon át Európának eleven védfalát képezte az ázsiai barbárság ellen.

Vagy csakugyan az legyen hosszú küzdelmünk, évszázadok szellemi munkájának eredménye, hogy értelmileg Kelet-Rumélia vagy Bulgária niveauján levőknek tekintsenek bennünket?

Nem! valamint a multban nem tartoztunk, úgy a jövőben sem akarunk Ázsiához, avagy Fél-Ázsiához számíttatni.

Történetileg igazolt culturmissionokról nem szabad és nem fogunk megfeledkezni.

Bűn volna a reconstrucio munkáját elodáznai, vagy annál a tétlen néző szerepét játszani.

Habár a feladat: mindenek előtt a romokat eltávolítani neheznek látszik, más szempontból még is könnyű, ha szem előtt tartjuk, hogy ezen munkánál minden párt közreműködhetik. „Párt” alatt itt természetesen az eddig fennállott országgyűlési pártokat értjük, ugy a mint azok a nyilvánosság előtt szervezkedtek — de nem értjük az alatt ezen pártok egyes töredékeit, eddig be nem vallott, ködszerű jövődöbeli programjaikkal.

Szóval a számbavehető és európai színvonalon álló intelligentiát értjük, tekintet nélkül arra, vajjon a kiegyezési törvényben látja hazánk boldogságainak biztosítékát, vagy ellenkezőleg a közös ügyek megszűntetésében.

Magyarország értelmisége tudunkkal kivétel nélkül a liberalis eszmének hódol és abban találja fel az állam életfentartó principiumát

Ha ezen meggyőződés bennünk gyökeret vert, ugy ovakodunk kell a haza érdekében a pártusát oda bevinni, a hol pártszempontoknak uralkodniok nem volna szabad.

És ez a reconstruciónak negatív oldalát képezi, habár az első pillanatra paradoxonnak látszik is.

Ne romboljunk ott, hol a rombolás vesztünkre szolgálhat és az anarchisták malmára hajtáná a vizet.

A közelgő tisztújítás alkalmából p. o. át nem látjuk, miért volna kiszorítandó helyéből a hatáskörét teljesen betöltő derék tisztviselő csupán azért, mert politikai hitvallása más, mint a miénk, ép ugy át nem látható, mintha ellenkező indokból a merő „nullákat” helyükön meghagynók.

A municipium jóléte és felvirágzása

A „Pécs” tárezája.

A nazarenusok Baranyában.

(III-ik folytatás.)

Jaj de itt még nincs ám vége a nótának, mely a nazarenusokról szól. . . — most jön még csak a java . . . s ha nem unja bíró uram: el is dalolom végtelen végig. „Má hogy unánám . . . ? dehogyan unom, sőt kész vagyok elhallgatni kigyelmedet éhen, szomjan, a mig csak a nóta szól. Hissen hasznosabbal ma ugy sem tölthetném a napot, mintha kigyelmedet hallgatom; . . . aztán mikor olyan jól esik ki a szó, mintha csak egy szakasztott telivér nazarenus beszélne? Aztán má csak megvallom — ne essék neheztelésére kigyelmednek — nagyon szeretném én tudni: vaj hogy történik a fölvetel ez uj gyülekezetbe?”

— No jól van, hát elmondom, csak halgassa bíró uram. Láttá-e már, mikor a pandur káplár vallatja a deliquentet? . . . nem tapasztalta-e, hogy eleinte azért püföli, hogy kivallassa a véghezvitt bünt, s ha kivallotta a szerencsétlen, azután meg azért kap uj sort: hogy merészelt a fenforgó gonosz dolgot elkövetni? Tehát így is ugy is kap s kihuzza a lutrit!!

Igy vannak a nazarenus erős atyafiak is, magát az uj gyülekezet kebelébe felvétetni akaró nazarenus jelölttel. Mert tud-

nunk kell, hogy a nazarenussá tehetőnek conditio sine qua non-ja, elengedhetlen feltétele, hogy az illető megtudja magát aláznai, itt is az irás szavait véve zsinor mértékül: „valaki magát megalazza mint a kis gyermek, az a mennyeknek országában legnagyobb (Máté 18. 4.) és hogy Isten csak az alázatosoknak adja az ő kegyelmét, a kevélyeknek pedig ellent áll.” (Jakab 4. 6.) Ekkor, ha magát megtudja aláznai, azaz, ha minden addig elkövetett bűneit megismerve, azokat nemcsak megutálja, de igyekszik helyre hozni az által, hogy a tett kárt vagy károkat megtéríti s a mi fő — ha képes oly fájdalom-teli, bánatos arcot vágni, hogy tőle még a falak is könyekre indulnak: ekkor bátran elmehet a gyülekezetbe, mert már szeréntök az illető, ha mindjárt gyermek is az — „elég okos!” Annnyival is inkább, mert Jézus így szól: „engedjétek, hogy jöjjenek én hozzám a kis gyermekek és meg ne tiltsátok őket, mert ilyenek az Isten országa.” (Márk 10. 14.)

Ha hát az alázatosság, a mi nálók rendszerint csak tettetett, megvan a candidátusban, ekkor az egész gyülekezet elé állítják s itt egy erős atyafi, csaknem kivétel nélkül mindig e kérdést intézi hozzá: „mért jöttél ide?” mire az illető azt feleli: „szertretnék közéjük jutni.” Erre ismét kérdik: „jó helyütt van-e most?” s ha az illető azt feleli, hogy: „jó helyütt,” akkor kiküldik s nem szólnak többé hozzá semmit s még vagy két évig nem is veszik be. S ha tán

az illető a jelzett idő után újból megjelenik a gyülekezet előtt szerencsét próbálni: ekkor már azt kérdezik tőle: „van-e már szent lelked?” s az illető akár azt mondja, hogy van, akár azt, hogy nincs, mindenféleképen visszaküldik, . . . s ha nincs bent az atyafiak között elég erős pártfogója, vagy talán még nem eleget ajándékozott(!) az erősebb atyafiaknak: ugy ha csordultig van is a szentlélek benne, vagy ha, még olyan szent, tiszta és alázatos is, mint mennyben az angyalok közül egy: semmiképen sem mehet be a mennyek országába vagyis inkább a nazarenusok „imaházába.” Mert ha azt mondja, hogy van szent lelke, az atyafiak ez felelik rá: „tehát mivel nem szükkölködik szentlélek nélkül, elmehet;” ha pedig azt mondja, hogy „nincs;” akkor meg azt felelik az atyafiak: „hogy kezdett hát hinni szent lélek nélkül?” ergo ugy is elmehet. Látni való hát, hogy a nazarenus erős atyafiak és a pandur káplár eljárása hiveikkel szemben, csaknem megegyező? A különbség a kettő között csak annyi, hogy mig ott a hívő jelölt (!) bármint óhajtaná is bejutni, — ha csak nem ajándékozik bőségesen, — semmiképen nem mehet be „szentek egyesületébe,” addig a pandur káplár hive: a deliquens, bár mint óhajtaná is be nem jutni, mindenképen bemeneszttetik az ő méltán megérdemelt helyére: a fogházba . . .

De ha már eléggé „érett,” azaz eleget ajándékozott az erősebb atyafiaknak, akkor ha van közel nagy víz — nálunk a Dunába,

nem követel politikusokat, hanem jóra való szakértő tisztviselőket.

Azonban elkerülhetetlenül szükséges, hogy a municipiumoknak oly elemek megtartassanak és hogy azok olyanokkal szaporitassanak, melyek nyilvános állapotaink európai rekonstrukciója iránt érdekeltek birkák és a kormány ebbeli intéseinek — mi az értelmet és jó akaratot illeti — megfelelni képesek.

Bármilyen legyen azon idom és hatáskör, melyet a jövő a municipiumoknak szánni fog — a gyökeres átváltozás különben elkerülhetlen — annyi bizonyos, hogy ezentúl az autonómia nem fog képezhetni olyas valamit, a miképen legyen a kormánygépezetet mozgásában megállítani.

Ha mindezek alkalmazása szab. kir. Pécs városára szóba jön, úgy még valami különöset kiemelni alig tudunk szükségesnek, ha csak azt nem, hogy városunk állapotai éppen azt igazolják, hogy a szabadelvűség — nyugot-európai értelmében — azonos a haladással.

Megelégedéssel és mondhatjuk igazi örömmel constatálhatjuk a haladást minden irányban.

Nem a „Localpatriotismus” sugallja, hanem a tárgyilagos bírálat mondhatja velünk, hogy a „városház” teljesen feladatának magaslatán áll.

Nem csak az, ki több évi távollét után ide vissza érkezett, hanem a folyton itt tartózkodott is azon meggyőződésre jut, ha az utolsó években történeteket lelkiismeretesen vizsgálja.

Ne mondják nekünk, hogy mindez amugy is úgy magától is meg jött volna! Ismerjük ezen phrasisekat, melyek úgyszólván jogezimül szolgálnak és a ki nem elégtett ambíciót palástolják.

Már most kérjük, kinek köszönjük a minden ágazatban mutatkozó rendezett admi-

nisztratiót, — kinek a város felvirágzását építkezési tekintetben, — kinek az újabb számos jótékony intézmények életbeléptetését és folytonos gyarapítását, — kinek egyáltalában azon lendületet, mely városunkat az országban emlegetetté teszi?

Kinek?! Erre nem kell válaszolnunk, mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy kiki megadhatja magának a választ, ha városunk utolsó éveken történetét figyelemmel kíséri. De nem is lehet feladatunk ez alkalommal personaliákba bocsátkozni.

Ha azonban úgy hangzik a kérdés: Minek köszönhetjük a fentiekét? feleletünkkel nem akarunk adós maradni.

Mindezt az európai műveltségnek, a szabadelvű nézeteknek, a pártatlan kötelességérzetnek köszönhetjük, mik a város házában honolnak és miktől a városi hatóságok főközegei áthatvák. — A haladó civilizációval való lépéstartásnak köszönhetjük, hogy városunk az öt megillető helyet elfoglalja és hogy tekintettel a lakosság számára, legalább is „prima inter pares”-nek tekintendő.

Tartsuk tehát és őrizzük meg a jót, mi kezünkben van és ne romboljunk éppen a fentemlített szükséges rekonstrukció szempontjából!

Ha pedig e jót az „ôte-toi, que je m'y mette”-féle harezriadalomnak kiragadni akarják, ugy szorítsuk össze markunkat és feleljünk rá: „I'y suis, j'y reste”.

Különlegességeink.

I.

(sch) Városunk természetadta gyönyörű fekvése valóban oly szép a elragadó, hogy ritkítja a pártit s nem is utazik át határukon senki, ki e nagszerű látvány kellemes behatása alatt föl ne kiáltana: „be szép! be gyönyörű!” — feltéve természetesen, hogy nem tartozik az utazók azon katego-

riájába, kiknek fő gondjuk: a vasuton alvó-coupekat bérelni, a városok nevezetességei közül pedig első helyen a hoteleket és jó konyhájú restauratiókat említeni. De ki ne tapasztalta volna, hogy a kedvező benyomás, melyet valaminek külseje gyakorol reánk, rendszeren már preoccupálja ítéletünket a belső érték elhírálásában. Így vannak a vidékiek városunkkal is. Messziről nézik a gyönyörű tájképet, a város ritka festői fekvését s e látványtól annyira elvannak ragadtatva, hogy a városba érve, alig veszik észre, miként itt se mind arany, a mi messziről fénylik.

Bármi elfoglalt legyen azonban valaki itélete városunkkal szemben, egy van, a mi az utas figyelmét ki nem kerüli, ha nem jövet, úgy menetkor: s ez a mi pályaudvarunk ugy általánosságban, mint részleteiben. Sokat utaztam már magam is, kis és nagy helyeken fordultam meg, de nem mondhatnám — bár mennyi helyi patriotizmus lakozzék is bennem, — hogy talámtalán még valahol a mi pályaudvarunk s indóházunkhoz hasonló nyomorúságosabbat találmél, pedig alig van néhány éve, hogy ennek kibővítésével hintettek port a közönség szemébe.

És valóban szép is, czélszerű is ez a mi pályaudvarunk — kívül, belül. Vegyük csak sorjában. A városból a főt az országútról vezet le s ez utat csak félig oly szélesre csinálták, mint a milyennek lennie kellene s a mily szélesre az árpádiak bizonyára meg is építették volna. Hogy az ut folyton mily állapotban van, arról ez alkalommal nem szölok s végre is „a hovámit sem tétél, kinszet ne keress ott;” de hogy méltánytalanságot el ne kövessék, el kell mondanom, hogy az ut két széléről fák is vannak ültetve, csakhogy tájdalom rendszeren oly fák, melyek nem ide valók s így meg sem erdnek, vagy 2—3 év múlva a nedves talajnál fogva kivesznek. Ennek is meg van a maga előnye, mert így a fák nem lesznek valami nagyon nagyok s nem vehetnek tehát sürü árnyékot, mi az amugy is örökké sáros ut felszáradását csak akadályozná, máskülönben meg alkalmat nyujt hatóságnak — a kozonseg figyelmét folyton abbéli szándékanak méltatására irányozni, hogy a városi utak befásítása ugyan komoly törekvése. Az ut kiszélesítése — legalább így hírlík — már elhatározott tény ugyan, csakhogy a terv kivite-

(mert ez elviszi a bünt?) belemártják, ha pedig nincs, ekkor egy nagy tálba, vagy edénybe vizet visznek be és megkeresztelik az illetőt az: „atyának, fiúnak és szentléleknek nevében” az imádkozást ez alkalommal mindig egyik erősebb atyafi teljesítvén végzetre így szólva a megkeresztelthez: „most föliratott neved a mennybe, bevétetted a kegyelembe, eddigi bűneid eltöröltettek, most már kimentek az állatok közül és Isten fiává lettél egyszerre.” És ez így megy végbe betű szerint! A további teendője a bevéteteknek aztán a megalázodottság közötti mely hallgatás. Mert ha legkisebb olyan vélemény nyilvánít, mit az „erősek” nem szeretnek, s ha ezen véleményét nyomban bűnnek el nem ismeri, rögtön kiteszik a szűrt az gyülekezetből. Az atyafiak mindenkor, a nének csak akkor szólhatnak, ha kérdezik őket.

A bevétel formái a férfiaknál és nőknél egyenlők azon különbséggel, hogy a nőknél a „nének,” . . . mert tudni kell, hogy a férfi mig meg nem kereszteltetik, de censura alatt áll, ha mindjárt 70—80 éves is, addig „barát,” a nő pedig „barátné,” de ha megkereszteltettek: akkor, ha férfi: „atyafi,” ha nő: „néni” lesz a nazarenus. . . . — tehát a nőknél a nének a bevendő személy kendőjét a fejéről leveszik, s miután fogadalmat tett, hogy teljes életében a gyülekezet minden rendelkezésére, szokásaihoz és az Isten törvényéhez hű marad: akkor egy „atyafi,” kit a gyülekezet arra kirendelt, vagy mint ők mondják „arra hi-

vatott,” megkereszteli őt az imént említett módon. S mily sajtóságság? hogy ha nőt keresztelnek, ott szükséges a férfiak és nők együttes megjelenése, de ha férfit keresztelnek, ott már a nőkre semmi szükség sincs. Érdemes megjegyezni még azt is, hogy a felvevődök iránt csak akkor nyújtsanak az oszlop-férfiak, ha azok ajándékozni bírnak; ekkor nem igen méregetik az illetőnek előző életét, magaviseletét, holott ez hitelveik szerint szükséges volna!! De hát ki tehet arról, ha daczára minden erősségüknek és vétkelhetlenségüknek, ők is elesnek, s a világi vagyont, meg holmi ajándékozták. — a melynek nem igen szokták fogva fehéret nézni — többre becsülik a lelki kinszeknél: az ártatlan, tiszta s példányos életé?? Így történik azután az, ha végig tekintünk egyik, másik nazarenus gyülekezet névsorozatán, a férfiak közül alig találunk egyet kettőt, a ki már egy vagy más csínyért büntetve ne lett volna, sőt nagytás nélkül mondhatjuk, hogy a legnagyobb rész, a legmegbélyegzettebb egyénekből áll. A nőkről nem mondhatunk egyebet. Találunk közöttük egy sereg bűnökben megvénült, görnyedezve alig czammogó, kísérteties vén banyákat, kik lelkők hánykodását, mely már már a pokol révénél evickél, ott amaz „erény-gyártó” banda mennybe transportáló, de kacajra készítő miscalantiaik között akarják lecsendesíteni? Nő tagjainak ifjabb része: menyecskek és leányok is, csak olyanokból kerülnek ki, kik az erényes és tiszta

életet csak hírből ismerik. Így a menyecske, ha megunta törvényes férjét s egy bizonyos ideig bizonytalanságban forgolódott s viselte a „kétés existentiájú” nagyon is találó címet, belátva vesztét: lesz nazarenus; a leány, ha mint ilyen férjét még nem kapott, de unja sorsát: lesz nazarenus, a hol és a mikor erényes unalmát, bűnös szórakozással üzi tova!!!

Biz igaz ám! . . . lám ott van a Jobbsinésék műnyük . . . jóra való „eseléd”-nek ismerte az egész község, mig aztán balsorsa azzal a topa takács pappal össze nem hozta. Az beszélte aztán neki valamit; . . . látták többen, . . . én magam is láttam mikor együtt beszélgettek, — úgy mondik, hogy ő miatta hagyta volna el az urát s mindjárt nazarenussá lett . . . s azt érte el ezen tétével, hogy most már egy valamire való eseléd se áll vele szóba éppen úgy, mint a többi „belpoklós”-féle nazarenussal. Azután egy körülmény különösen megragadta a figyelmemet. Feltűnt ugyanis, hogy valahány nazarenust eddig csak láttam kicsit és nagyot, úgy itt helyben, mint a szomszédos községekben, mind-mind, egytől-egyik oly halál sápadtnak tűnt fel, mintha a börtönből éppen most kerültek volna haza, vagy mintha a kopersóból keltek volna ki? Már ennek az okát csakugyan szeretném tudni, valamint azt is, hogy miért nem köszönnek nekünk, államilag bevett vallás felekezettieknek??

— Az észrevétele bíró urannak igen

lével még várnak; várnak míg ez „Unglics-Viertel” másik oldalán is épül néhány ház s akkor a terület beváltása valamivel többre kerül.

Az indóház elé érve, megszűnik — legalább veszőly nélkül a közlekedés különböző okokból. Az első ok az, hogy annyi hely sincs, hová az omnibuszok és bérkocsik elhelyezkedhetnek; s miután e szűk hely is rendszeren oly sártenger, mihez képest az országút nagy tél idején valóságos fázsterem, a gyaloglélek kénytelenek a kocsik s lovak közt bujkálni, ha csak nem találják előnyösebbnek a sárban való megfeneklést reszkirozni. Kinek terhére esik e térnek nagyobbitása s kikövezése — nem tudom, de annyi áll, hogy ez állapotot továbbra is fenntartani, tisztességgel már nem igen lehet. Emeli e tért különben az indóházzal szemben felállított barakkoremsa s egyéb díszes mellékhelyiségei is. A boszniai okkupáczióknak egy maradványa ez s így valószínűleg e történelmi jelentőségének köszöni, hogy ennyi ideig megürök és helyen, a vidékieknek mintegy izlelőül, mily kifejlődött a mi aesthetikai izlésünk.

Az indóházi épület maga, építészeti tekintetben nem sokat mutat, az igaz, belsége ellenben olyan, a milyennel Trinitáson — ha itt ugyan egyszer építettek — aligha fognak megelégedni. Az előcsarnok, hol a a jegyváltás és podgyász feladás történik, tehát a hol az egész közönség összehajlik — oly szűk, kényelmetlen, léghezamos, hogy már az elutazás előtt is felébred bennünk a honvágy s a ki itt egy félórát tartózkodik, annélkül, hogy a megmagyarázhatlan szagu dohányfüstben s egyéb illatkeverékben elájul, vagy legalább is csak a verejték út ki arczán, az már többet tesz mint affektál, ha utána meg „nem dohányzóknak” való coupét kér. Ez elegans csarnokból nyillanak az ajtók a várótermek be. Barátoságos kis kaliczák — ezek a termék (az I. osztályu, ha szemérmétkem nem esalt, 2 méter széles) s ha van bennök 10 ember, akkor ezeknek fele már is állni kénytelen, a többiek pedig csak az ajtón át nézhetik, mily takarékosan járt el a mai Generaldirektor Herz már akkor is, midőn mint vállalkozó ez indóházat építette. A III. osztályu váróterem az már tágas, de itt ismét csak annak van becsülete, ki a

helyes és sápadtságuknak alapokát ismét az írásra vihetjük vissza. Ugyanis midőn Jézust kérdezték a farizeusok és az ő tanítványai, hogy vajon kik lehetnek tagjai az Isten országának? Jézus azt felelé: „először az igazak, másodsor a tett kívánságainak uralkodni s az igazságról szenvedni tudók, hozzá tevé, hogy a ki őt követni akarja, tagadja meg magát.” (Luk. 9. 23.) Ők tehát mint „Krisztusban hívők”, betű szerint véve az írásnak eme szavait: „Mint nappal ékeken járunk, nem dobzódságban; és részesedésekben, nem ágyasházban való bujálkodásokban és mértékletlenségekben, nem versengésben és irigységben: hanem ültöztetek fel a Jézus Krisztust, és a testet ne tápláljátok az ő kívánságaiban.” (Rom. 13. 13—14.) . . . még a jó egészség fenntartására rendelt legszükségesebbeket is megvonják maguktól: így bort nem isznak, éltelt is csak annyit vesznek magokhoz, mely épen elég arra, hogy éljenek, nem dohányoznak, a világi vigalmakat kerülük, milyenek a zene, dal- és táncz, mivel szeréntök ezek az ördögtől vagynak, de megjegyzem, hogy ez ellen az erősebb atyafiak igen szorgalmasan vétenek s ha jó szemügyre vesszük ő kelmöket, a sápadtság helyett inkább egy kis eleven pirt látunk ravasz arczukon előmőlni! Hanem a még gyenge atyafiak, kiknek kötelességük a feltétlen engedelmesség, ezeknek igen szándandó a helyzetük, mert képesek hét szárnak, a lehető legnagyobb lelki kínok s ön-harcz közepett vezekelni csak azért, hogy a gyü-

vendéglős főlegéyezéséről sem feledkezik meg. Az I. és II. osztályu utazóknak is van restauratójuk s ez a pályaudvar ama híres kibővítésének vívmánya; de a ki igénybe akarja venni, annak a lokálismeret nem utolsó dolog, mert a csarnokból az ut ide a III. osztályu váróterem sűrű levegőjén át oly tekevényes s helyenkint oly szűk, hogy ha benne kissé erősebb természetűek találkoznak, a kitérés lehetetlen. Ujítás még a déli oldalon épült veranda is, minek főrendeltetése az, hogy a hivatalhelyiségeket s várótermeket sötétítse; a koresmárosnak pedig alkalmat nyújtson, hogy az ide tévedt vagy ide menekült utasokra rátukmálja sörét, mert alig ül le valaki, már is füleben cseng a „mi tetszik”; a vonatkozó pedig, úgy mint előbb, most is esőben, viharban kell kutyaolni, sőt megérkezéskor az egész épületet kell megkerülni, mert a kijárat szabadban van s e mellett még a jegy elszedéssel is boszantanak, mi rossz időben különösen kellemes a mit az ilyenkor elejtett elismerő nyilatkozatokból különben könnyen meglehet itélni.

Felsorolhatnék ugyan még egyéb előnyöket s kellemeket is, mint pl. a raktárakhoz vezető utat, a Sikkósi-utczának minduntalan való elzárását, még akkor is, ha csak kocsikat tologatnak, a szabadban elhelyezett „toilette”, az egészséges hely, hová építve van, az állomásal szemben levő kis halastó sat., de azt hiszem elég ebből ennyi annak bebizonyítására, hogy a mi pályaudvarunk valóságos speciális s egy kis átalakítás már nagyon-nagyon ráférne.

Törvényhatósági élet.

Pécs szab. kir. város köztörvényhatósága e hó 22-én délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tartott.

Miután elnöklő főispán az ülést megnyitotta, a jövő közgyűlés napjára december hó 28-ikát tűzi ki.

Olvastatik belügymester rendelete, mely szerint néhai Vocheer szül. Bathány Elis grófnő hagyománya tárgyában dr. Erreth Lajos kórház igazgató felfolyamodása miatt a város felvilágosító jelentést terjeszzen fel.

lekezet kötelékébe teljesen felvételtesenek s a menyországot örökségül bírassák! Ez az egyik oka sápadtságuknak! A másik pedig az, hogy különösen az előtt, míg a házasság náluk eltörölve volt, sok titkos bűnt, szélteben gyakoroltak. Erre példákat is hozhatnék fel. . . de minek töltsem az időt vele, mikor ugy is valószínűvé teszi az itt elmondottakat már maga az a körülmény, hogy minden testökben suttogók és titkolódzók! S épen ezért állították jó ideig némelyek felőlök, hogy nemi közönségben élnek. . . s mi több, e hit, még ma is fent van és él népünkben! Hogy pedig nekünk nem köszönnek? annak megint csak az írás az oka, mert hiszen meg van írva: „köszöntetek egymást szent csókokkal.” (Rom. 16. 16.) Tehát nem kalap emelintéssel, vagy a fej és derék meghajításával, hanem „szent csókokkal,” a mit az őskeresztények is gyakoroltak s „osculum pacis”-nak nevezték. Hát ők ebben is hívek az íráshoz és csókkal köszöntik egymást bárhol találkoznak is, de csak az atyafiak és nénik, a kik már az áldoztatban, mely kenyér és borból áll, alias urvacsorában is részesültek! A barátok és barátnék ellenben nem, mert az ő szájok — a mint ők mondják — még nem „szent,” s így ők csak kezét foghatnak egymással, de csókolózni — legalább nyilván — nem szabad! Innen van aztán az, hogy minket elveszettekét ők a megváltottak, sem kalappal, sem csókkal nem köszöntenek.

(Folyt. köv.)

Olvastatik a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minster leirata néhai Farkas István részéről a tanítványait leghazafiasabban nevelő tanár megjutalmazására tett ösztöndíj alapítvány értelmében. E leiratban hangsúlyozza a minster, hogy az alapító alkalmasint nem tanárokat, hanem tanítókat óhajtott jutalmazni s ezt figyelmébe ajánlja a törvényhatóságnak, ajánlja továbbá, hogy a tőke elhelyezése 5% papírjradékban történjen. Az ügy Tanács véleménye alapján a jogügyi bizottsághoz utasított.

Az 1884. évi közoktatásügyi előirányzat tárgyalásánál Bolgár Kálmán kijelenti bár, hogy ő a javaslatot általánosságban elfogadja ugyan, de kifogásolja, hogy az okvetlen bekövetkező újításokról semmit sem talál benne. Így nincs megemlíteni a költségvetésben — a diszhintót, meg a balokányi uszoda átalakítását kivéve — a tüzoltó intézmény, a közegészségügyi, rendőrségi ügy, nyugdíj szabályzat és az adminisztráció szervezésének költsége. Továbbá állítja, hogy a 28% pótdadó a jelenlegi adminisztráció mellett a költségeket nem fedezi s a jelenlegi állapot a mostani keretben nem mozoghat.

Polgármester válaszában kijelenti, hogy ezen dolgokra gondolt a tanács, de ha e rendkívüli intézkedések szükségesek fennmarad, a fedezetről akkor kell gondoskodni, most nem is lehet. A tüzoltó intézményről pl. azért nem lehet a költségvetésben szó, mert az ezt tárgyaló bizottságban már is nézet eltérés van, mifelett a közgyűlésnek leend jogában határozni; a közegészségügyi szervezéséről szóló szabályrendelet nem létezik, tehát költséget sem is involvál; a rendőrségi szervezése felett sem állapotott meg végleg a rendészeti bizottság s kérdés, fog e több költséget igényelni? Ami a pótdadót illeti, kétségtelen igaz van felszólalónak, mert a szükségleteket 28%-kal alig lehet felelni, ha nem gazdálkodunk, s erre különös szükségünk van, mióta a vasutak nem itt fizetik adójukat. Most kevesebb jövedelem van, inkább kevesebbet kell költeni semhogy az adót emelni. „Kétszeri meszelés helyett inkább egyszer meszeltetünk” végi zajos helyeslést között polgármester beszédét „de e miatt adót nem emelünk.”

A költségvetés úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadtatik.

Bánffy Simon indítványozza, ne szállítsa le a közgyűlés a zeneegylet 2000 frtnyi járulékat 1000 frtra, mivel ez közgyűlési határozaton alapszik s mert nem áll az indok, hogy az egylet feoszalni készül. De ha feloszlik is a pénz megmarad, ily erkölcsi tetteilett szemben nem illdomos a szubventio leszállítása.

Polgármester bár elismeri, hogy b. tag urnak igaza van, de az előterjesztett indokoltatnak látja s elégnak tartja az 1000 frtot, ugys 24000 frtot áldozott már a város ez egyletnek.

A többség elvonta tehát zeneegyletinktől a szubventio felét.

Derültég között olvastatván az irnokok kérvénye, melyben lakbért kérnek, elhatározza a közgyűlés, hogy bár méltányos lenne, e kívánságnak eleget nem tehet, hanem, ha jól viselik magukat s a zárszámadás felesleg mutat, remunerációt kaphatnak.

Özv. Pirkner Józsefné nyugdíja 353 frt 33 $\frac{1}{2}$ krban, özv. Dietrich Fidélné nyugdíja 140 frtban és özv. Spiesz Petronella nyugdíja 60 frtban megállapittatik.

Tanácsi előterjesztés szerint a szegényház létesítésére 52,486 forint szükséges, ez összegből adományok utján már 29,100 frt fedeztetett. A hiányzó összeg begyűjtésére a magánjótékonyág fog igénybe vétetni, elhatározatván a gyűjtés megkezdése.

Gazdasági választmány javasolja, hogy 4. sz. bolt Grün Bernátnak 810 frt, a 7. sz. Obetkő Zsigmondnak 850 frt, a 8. sz. bolt pedig Luzsovits Lászlónak adassék bérbe évi 405 frt bérösszegért. Ennek ellenében tanács új árverést javasolván, a köz-

gyűlés tanács előterjesztése értelmében határoz.

Tanács előterjesztésére a belvárosi iskola épületnél felmerült többlet kiadás, 4414 frt 40 kr. kiutalványoztatik.

Papp József indítvány, hogy az erdei személyzet napidijai a faeladás alkalmából beszüntettnék nem tárgyalható, mivel b. tag ur már tett hasonlót, mely még a gazd. bizottságnál van. Ez is oda utasítottatik.

Papp József a következő interpellációt terjeszti elő:

„Van-e tudomása rendőrkapitány helyettes urnak arról, hogy a helypénzszedők a tarifában megállapított díjaknál magasabbakat szednek? Ha van, szándékozik-e és mit szándékozik ez ellen tenni?”

Lechner r. kapitánynak van tudomása róla, sőt van mindig elég panasz is ellőtte. O amennyire lehet intézkedett a visszaélés meggátlásáról s bemutat egy jegyzéket a kirótt s más befizetett bírságokról. Kijelenti, hogy ő gyakran személyesen kérdezősködik az árusoktól s mint hatalmában áll, bírságokat ki is szab.

Papp J. nem elégszik meg a válaszzal, mert, bár rendelve van, a tarifa sehol sincs kifüggesztve. Alítja, hogy a panaszosokat kapitány elutasítja.

A hirdményekre megjegyzi a r. kapitány, hogy azok, ha kifüggesztetnek, másnap — tán ép a bérlők által — eltávolítottak, b. tag ur utóbbi állítását tagadja.

Rendőrkapitány választás a közgyűlés tudomásul veszi, de utasítja őt, hogy a panaszos felek idővesztését esetről-esetre téríttesse meg a bérlőkkel s a helypénz tarifa pléhre, vagy más eltávolíthatlan szilárdabb anyagra festve kiakasztassék.

A Pécsért alakult sertihszilalada érdeklőjevel 25 évi szerződés kötöttik, mely idő letelte után jogosítva leend a város a felhajtási díjat emelni.

Ezután az ülés délben feloszlott.

A képviselőház ülése nov. 20-án.

A keresztények és zsidók közötti házasság.

Horváth Boldizsár: Tisztelt ház! (Halljuk! Halljuk!) Ha szemlét tartunk az ország bajai felett, a melyek a kormánynak és törvényhozásnak ma anyni gondot, aggodalmat és küzdelmet okoznak, azon meggyőződésre jutunk, hogy mizeriánk legnagyobb és legveszedelmesebb részét ama hibáknak köszönhetjük, a melyeket az elv, a rendszer rovására követtünk el. E forrásból erednek szellemi és anyagi haladásunk terén a félrendszabályok, a melyeknek káros hozatos eredménye nem csak abban nyilvánul, hogy a bajt nem orvosolják, hanem azon megdőbentet jelenségekben is mutatkozik, hogy a mig ellenfeink ereje fokról fokra nő, saját táborunkban a lehangoltság, sőt az elkeseredés vagy az apathia napról napra nagyobb hódításokat tesz.

Könnyelműen szemet hunyunk azon igazság előtt, hogy kompromisszum az elmentés elvek között nem egyéb, mint kompromittálás azon elveknek, a melyet diadalra kellene juttatnunk és megőrkítése a küzdelemnek, a melytől menekülni akartunk. Ugy tettünk, mint a hadvezér, a ki ahelyett, hogy egy döntő csatában tönkre tette volna az ellenséget, apró csatározásokra forgácsolta erejét s megelégedett mindannyiszor a fegyvernynyavással, a melyet azután az éber ellenség felmond, vagy megtör, a mint neki erre kedvező alkalom kínálkozik.

S ime, uraim, nem okulva a multakon, nem saját hibáinkon és ezek végzetes következményein, ma ismét egy ily félrendszabályval állunk szemközt. A helyett, hogy ugyanannyi erővel és idővel, a melyet a törvényjavaslat előkészítése felemésztett, bátorságunk volna a kérdést gyökeresen megoldani, újra egy kompromisszummal aka-

runk kísérletet tenni, a mely nem elégíti ki a haladás és az állameszme híveit, sőt elkedvetleníti a nélkül, hogy ellenfeinket kibékítene.

Az örökési jogot az állam törvényei szabályozván, mi természetesebb annál, hogy ennek forrását, a házassági jogot is, az állam van jogosítva és hivatva szabályozni. E törvényjavaslat azonban, az államnak ezen kétségbevonhatlan jogát csak részben revindikálja, holott, mint említém, ugyanazon erőszakkal, azt egész teljében érvényesíthetnők.

De ezen állomjogi tekinteten kívül van-e törvényjavaslatnak azon alakban, a mint az előtűnk fekszik, még egy más, erkölcsi következményeinben nagyon kártékony ányoldala. Felfogásom szerint már 1867-ben is helyesebben jártunk volna el, ha azon törvényre, a melyet a zsidó emancipációról alkotunk, nem ütjük a speciális zsidó jelleget, hanem egész általánosságban a zsidók különös felemelése nélkül, kimondjuk azt, hogy a polgári és politikai jogok gyakorlása a vallástól független. Ez által nem prejudikáltunk volna az állam azon jogának, a mely magától érthető, hogy utját vágja oly vallások keletkezésének és terjedésének, a melyeknek hitelvei a keresztény társadalom alapelveivel s az állam czéljaival ellentétben vannak és veszélyt hozhatnának az államra.

Hiszen ezen jogról az északamerikai conföderált államok sem mondtak le, sőt egész erélyvel örkődnek annak integritása felett, a midőn például a mormonok letelepedését bizonyos kerületekre korlátozzák. Meg vagyok győződve, hogy egy elvi jellegű törvény sokkal kevésbé provocalta volna a zsidók elleni előítéleteket, a melyeket sötétebb századok hagytak reánk örökül, s a melyek mint a haldokló mécs itt-ott, néha-néha még fellobognak. Mintán azonban ez előítéletek, fájdalom, még nem veszték ki egészen, szerintem nagy hiba volt a kormánytól, ez előítéleteknek újabb táplálékot nyújtani egy oly törvényjavaslatnak benyújtása által, a mely kerülve az elvi magaslatot, a a törvényhozás intézkedését ismét egyszerű zsidókérdéssé degradálja.

Nem tudom minő tekintetek, vagy aggodalmak vezették a kormányt, a midőn arra szánta magát, hogy a köteles polgári házasság helyett egy ily speciális zsidótörvényt tegyen a ház asztalára; hogy azon jogok összessége helyett, a melyek az államot a házassági jog szabályozásánál megilletik, megelégedjék azok egy töredékét visszaszerzésre a nemzet részére. Ha azt hitte, hogy e töredékjog revindikációja kevésbé ellentétlással találkozik, ugy e számításában esalódott. Azok, akik a kötelező polgári házassággal szemben ellentéllés elvi álláspontot foglalnak el, ez álláspontukat a jelen törvényjavaslatl szemben sem fogják feladhatni. Az elvi ellentét közöttünk és közöttük, itt és ott ugyanaz. Egyház és állam állnak egymással szemközt, s az egyház a maga elvei védelmében sokkal több szívósságot és következetességet szokott kifejteni, mint fájdalom mi, az állam jogainak érvényesítésében.

Hu ábrándokban ringatná magát az, a ki csak egy pillanatig is hinné, hogy akár az imperatív polgári házasság, akár pedig a jelen törvényjavaslat valaha a katholicus klérus szavazatával válhatnék törvénynyé. Ha pedig a kormány azon akadályt félt, a melyeket a katholicus klérus a törvény végrehajtásának terén emelhetne ellenünk: akkor e tévedés még nagyobb s e tévedés a magyar kath. klérus teljes félreismerésen alapul. Ettől nincs okunk tartani.

Azon klérus, a melynek főpapjai a legnagyobb zsidóavargások közben is a szeretet törvényeit hirdették, bármily mereven ragaszkodjék is — könnyen magyarázható és méltányolást igénylő okokból — elvi álláspontjához a mig a kérdés az elvi diskusszió stádiumában mozog, azon klérus a

legkisebb nehézséget sem fogja támasztani ott, a hol a törvény végrehajtásáról lesz szó; mert reája illik, amit a költő a híres Kontról és társairól mondott: mind hü és hazafi.

S még ezzel sem meritettem ki azon tévedések sorát, a melyekben a törvényjavaslat koncepciója szenved. Azon súlyos vádakat, amelyek a legújabb időben a házson kívül és belül a zsidóság ellen felmerültek, a szenvedély sugalta s a szenvedély mindig vak, elfogult, egyoldalú, igazságtalan. Ki akarná elvitatni, hogy a zsidóságnak is megvan a maga salakja, valamint megvan a keresztény társadalomnak is. Amde egyesek hibái vagy bünei miatt az egész faj felett pálczát törni nem lehet, nem szabad.

S van még egy speciális szempont, a melyet, ha itéletünkben igazságosok akarunk lenni a zsidóság irányában, nem szabad szem elől tévesztenuk. E faj hosszú századokon át ki volt rekesztve a polgári és politikai jogokból, sőt nagy részben magából a társadalomból is. Csakly töredéke az orvosi pályán kerestek menedéket, ha a faj zöme kizárólag és egyedül az üzlet terére volt utalva. Csodálhatnók-e, ha ezen elszigeteltségben, erkölcsere és szokásaira nézve, a melyeket nemzedékről nemzedékre örökölt, eltért volna azon keresztény társadalom erkölcsaitól és szokásaitól, a melynek kebeléből szeretetlenül ki volt zárva, a melylyel össze nem vehülhetett.

Megütözköztetnők-e rajta, ha majdnem kizárólag csak üzletekkel foglalkozhatván, felfogásában, észjárásában, a kérdések és viszonyok mérlegelésében, nála üzleti szempontok váltak volna uralkodókká. Ez egyoldalú fejlődés szükségszerű következménye volt a helyzetnek, a mely számukra kijelölve volt s a melynek megváltoztatása nem az ő hatalmukban állott.

A történelemből tudjuk, mily lassu léptekkel halad előre a népfajok, a népjellem átalakulása. Nemzedékek váltják fel egymást, a mig az e czélra alkotott intézmények, a mig az állam és társadalom egybevágo közreműködése meghozzák e téren a sikert. Nálunk alig folyt le a megmástól évtized, hogy a zsidó emancipációról szóló törvény a zsidóság korábbi elszigeteltségének végét vetett s előtte a polgári és politikai jogok sorompóját megnyitá, mig azonban a társadalom — csak valjünk be őszintén — még máig is mögötte áll a törvényhozás liberalismusának. Valóban t. ház, a csodával volna határos, ha ily rövid idő alatt, ha a társadalomnak még mindig le nem küzdött szükkeblésége, előítéletei mellett eltűnt volna már minden differencia, a melyet századok emeltek és szilárdítottak a két tábor életnézetei, erkölcsie és szokásai között. Én teljes megnyugvással nézek a jövőbe s azt hiszem, hogy panaszra annál kevésbé van okunk a zsidóság ellen, mert a haladás, a melyet az amalgamizáció terén e rövid idő alatt felmutatott, nem csak kielégítő, sőt meglepő. Ki merné kétségbe vonni azon jelentékeny hódítást, a melyet a nemzeti nyelv és nemzeti szellem a zsidóság körében tett? Talán egy faj sincs az országban, a mely e tekintetben a zsidóságot tulszárnyalta volna. Vannak közöttük, a kik jellem, tudomány és műveltség tekintetében, a magán vagy a közélet nemesebb alakjai között foglalnak helyet, ma már a vád, hogy a zsidóság kerülne minden foglalkozást, a mely nehezebb, fáradságos munkával jár, inkább az ellenkező irányba esapott át s talán az irigység panaszra az, hogy a gyárés kézműipar s a mezei ipar terén is oly hatalmas versenyt támasztott, a mely keletlen lehet azokra, a kiket e verseny nagyobb erőfeszítésre kényszerít, de a melyet a közérdek szempontjából csak üdvözlőnk kell.

A mint azonban egyrésről önánítás volna azt állitanunk, hogy a kölesönös előítélet a kölesönös idegenkedés a keresztény társadalom és a zsidóság között már végkép megszűnt az őszhang a keresztény és

zsidó világ erkölcsiében és szokásaiban bevégett tény volna: másrésről kétségtelen az is, hogy ezen öszhangot semmi sem képes oly gyorsan és biztosan létrehozni, mint azon varázserő, a mely a vérrokonságban, a mely a családi életben rejlik.

S épen azért, az állameszme posztulatumán kívül még egy nagy oka van, sürgetni a polgári házasságot, mint oly intézményt, a melynél nincs hatalmasabb és biztosabb eszköz a kölesönös előítéletek, kölesönös idegenkedés kiirtására, az erkölcsökben és szokásokban még mutatkozó differenciák kiegyenlítésére s arra, hogy a zsidóság megtartván vallását, amely bennünket nem bánt, de lassankint elvesztvén faji jellegét és jelentőségét, a társadalomba, mint homogen elem, végkép beolvadjon. E czélt csak második vagy harmadik nemzedék fogja ugyan elérheti, de annál előbb eléri azt, minél inkább sietünk mi, a polgári házasságot intézményeink sorában meghonosítani.

Igaz ugyan, hogy a kormány törvényjavaslata, a midőn a keresztények és zsidók között a polgári házasságot lehetővé teszi, némileg megközelíti a czélt; csakhogyan fel-utón állapotok meg s a czélnak nem felel meg teljesen.

Félek s azt hiszem, hogy aggodalmam nem alaptalan, hogy e törvény kedvezményével csak kivételesen fognak élni; csak azok fogják fölhasználni ezt, a kiknek egymás iránti vonzalma nagyobb, erősebb, mint vallási érzületük. Más volna az, ha a törvényhozás azt mondaná: „Minden házasság első sorban polgári kötés, a melyet az állam törvényei szabályoznak s a melyet az állam közegei előtt lehet és kell megkötönni, — a többi a felek lelkiismeretének a dolga, a melybe az állam nem avatkozik.“ Ez, a midőn nem distinguál házasság és házasság közt, nem feszélyez senkit és nem kelt fel megütközést. Ellenben egészen más hatása van annak, ha az állam azt mondja: „mint-hogy egybekelésüket a keresztény törvényt tiltja, tehát én kivételesen megengedem azt.“ Az imperatív polgári házasság hátterbe szorítja: a jelen törvényjavaslat ellenben előtérbe állítja az antagonizmust a vallás és állam között. Az kiméli: emez sérti a vallási érzületet. Amaz lehetőleg kerül: ez ellenben provokálja a nép előítéletét. Ismétlem, félek; nagyon kevesen lesznek azok, akik a leküzdés is vallásos érzületet, de elég erőt és bátorságot érezzenek magukban, szembezállani a nép előítéletével, amely a rendes házasság mellett, ezt a házasságot mindig kivételes zsidóházasságnak fogja tekinteni. (Folyt. köv.)

Színház és művészet.

A heti műsor nem hozott semmi újat. Kedden ment „Giroflé-Girofla“ elég szép közönség előtt. Szerdán a „Fekete orvos“ Demidor Imre jutalmára, a mikor — fájdalom, a ház nem úgy volt látogatva, a mint azt e törekvő, jeles színész megérdemelte volna. De végre is az ilyen fajta művek, milyen egy „Fekete orvos“ is, a lehetőségre vannak járva s így már jutalomjátékokra sem alkalmasak. Csütörtökön színr került Dóczy vigjátéka „A csók“, szép kerékded előadás volt, miben minden egyes szereplő kiválóan osztozott. Aradi kisasszony Maritája ép oly kedves, mint hatásteljes volt; játékaival s szavatalával egyaránt ragadta el az elég nagy számu közönséget lelkes tapsokra. Arányi mint Sobrius a legjobb hangulatban tartotta a közönséget.

A rendezőkhöz volna azonban néhány szónok. A mikor ugyanis a legnagyobb készséggel elismerjük azon törekvőket, a melylyel a színpadot, e szörnyű barlangot, melyen minden a lehetőségig derout állapotban van minden alkalommal ugy rendezik s díszítik, miről eddig — hogy lehetséges, fogalmunk sem volt, más részről még kér-

nünk kell őket, figyelmüket magára az előadásra s szereplőkre is kiterjeszteni. Legyen gondjuk azért a csoportok elhelyezésére; ne engedjék meg, hogy a kisérlet oly chablonszerűen lépjen föl s mozdulatlanul, indifferensen álljon ott, mintha neki az egészhez semmi köze sem volna; figyelmeztessék a férfiakat, hogy ha salonba, szobába lépnek, a kalapot is szokás levenni; s végre ne tőrjék meg, hogy egyesek túlságos nagyhangon beszéljenek, sőt kibájljanak s mondják meg azt különösen a sugónak is, kinek minden szava gyakran még a karzaton is elég jól megérthető.

Szerdán lesz Arányi Dezső jutalomjátéka. Előadásra kerül „Figaró lakadalmá“ régi jeles vigjátéka. Mily jeles színész Arányi a burlesk-komikumban, sőt hogy e genre egyes szerepeiben bátran versenyezhet az ország legjelesebbjeivel, nem kívánjuk ezáltal részletezni, hisz módunkban volt erről meggyőződni ugy a tsvalyi, mint az idej saisonban. Igaz, a közönség jeleseit s kedvenceit erkölcsi elismeréssel — tappsal akár minden nap kitüntetheti; de hogy némi anyagi jutalomban is részesítse, arra a saison alatt csak egy alkalom kínálkozik s ez a színész jutalomjátéka. A színész erre számít, ezzel remél magán segíteni, ez buzdítja; s ha aztán várakozásaiak csalatkozik, ha nincs közönsége, ugy ez rá nézve nemcsak érzékeny anyagi veszteség, hanem egyuttal morális bukás is, mert mellőzések veszi s működésének eltilését látja benne. Arányi a mult évben tökéletesen telt házzal dísekedhetett s azért meg vagyunk győződve, hogy közönségünk az idén sem vonja meg tőle az oly sokszor bőven kiérdemelt pártolást.

H i r e k .

A pécsi ügyvédi kamara f. évi november hó 25-én délelőtt 9 órakor a kamara hivatalos helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: A közjegyzői törvény módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Közgyűlés. A pécsi koresolyázó egyesület rendes alakuló közgyűléset holnap d. u. 1/2 4 órakor tartja a nemzeti casino nyári helyiségében. Mint értesülünk az egyesület igen czélszerű s fontos átalakításokat szándékozik e télen eszközölni, ugy különös sulyt fog fektetni arra, hogy tagjainak a lehető legkellemebb szórakozást nyujtsa.

A pécsi szőlősgazdák egyesülete az alapszabályok értelmében folyó évi november hó 25-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a város házának közgyűlési termében rendes évi közgyűlést tart, melyre az egyesületi tagok azon megjegyzés mellett hivatnak meg, hogy ez alkalommal a megjelenők számára való tekintet nélkül fog határozat hozatni. Silla y József id. elnök. A napi rend tárgyai: A választmány évi jelentése. Az évi zárszámadás előterjesztése. Az 1884. évi költségelőirányzat megállapítása. Az egyesületi ügyvivők és választmány választása. Dezső Miklós Pécsre kinevezett borászati és szőlészeti vándortanár urnak előterjesztése az országos központi mintapince ügyében és a pécsi égalji és talajviszonyoknak leginkább megfelelő szőlőfajok megállapítása tárgyában teendő intézkedések iránt. Indítványok.

A pécsi dalárda és zeneyegylet szétválásának megtörténtét ír a „F. Z.“ lapjárunk, mely állítólag a vasárnapi választmányi gyűlésen mondatott volna ki. Ennek ellenében biztos forrásból merite mondhatjuk, hogy e hír minden alapot nélkülöz, mert bár volt ugyan szó a szétválásról, de ez egyelőre, legalább a közgyűlés idejéig nem történt meg. A női dalárda keletkezéséről is tévesen van nevezett lap informálva, amennyiben ezt a pécsi dalárda nem alakíthatta meg, mert ő is csak tagja a zeneyegyletnek, hanem igenis megalakította a

zeneyegylet midőn vasárnap tartott választmányi ülésében e tárgyban szót emelt. Az igaz, hogy mindenütt intriguált és czelszövényvnt előidéző két tag, amint a zeneyegylet a női dalárdát megalakítandónak mondta ki rögtön ellen-körözvényvt bocsátott ki minden megbízás nélkül s így a női dalárdát előhírdani akarta, de ez nagyon természetes nem sikerült, legjobban tudhatja nevezett lap tudósítója. Hogy végül érdemileg hozzászólhassunk a zeneyegylet és dalárda szétválásához, előbb az indokokat kellene szellőztetni, amelyek sajnos, nagy számban vannak, különösen ez utóbbi tisztelt egyesület részéről, de ezeket, bár nagyon jól ismerjük, nem tartjuk még időszerűnek elmondani, csak elismerjük azok igazságát, kik, midőn e két egyesület szövetkezett, megmondták, hogy jó vége ennek nem lesz.

A pécsi kath. legényegylet iparkiallitási költségeinek fedezéséhez özv. Mailáth Györgyné szül. Prandau Stefánia ő excellja utólagosan 20 frttal és ftdő. Kubinyi Elek n.-bólyi esperes plebános ur 5 frttal kegyeskedtek hozzájárulni, mely kegyes adományokért hálás köszönetet mond az egyesület nevében az elnökség.

Az iskolás gyermekek egészségi állapotát kielégítőnek találta t. főorvos, ki e e héten az iskolákat sorba látogatva. 1902 elemi tanító közül beteg csak 40 volt. Kóralak, kivéve 5 bárányhimlő és 8 vörheny esetet, enyhe hurutos volt.

A pécsi szőlősgazdák egyesületének f. é. október hó 5-én kelt közvetlenül a miniszterhez intézett felterjesztésére a folyamodó egyesület arról értesített, hogy a miniszter Pécs városának belterületén felállítatni szándékozott szőlőszeti kísérleti telepnek a Pécs sz. kir. város határában fekvő szőlőkől beszerzendő vesszőkkel való betelepítése ellen kifogást nem tett.

A költsegtetésből. Rendes bevétele van városunknak a fekvőjövőkől 34.515 frt 42 kr., a városi javadalmakból 95.647 frt 50 kr., rendőri jövedelmekből 1576 frt., cselekvő tőhék kamataiból 38.629 frt 19 kr., különféle rendes, de bizonytalan mennyiségű jövedelmekből 47.333 frt 73 kr., összes bevétele 217.761 frt 84 kr. Kiadások vannak: tisztviselők és szolgák fizetésére 104.897 frt, igazgatási költségekre 79.104 frt 74 kr., iskolai kiadásokra 39.246 frt 83 kr., jótékony segélyezésre 4866 frt., különféle kiadásokra 48.988 frt 32 kr., összesen 277.112 frt 89 kr., levonva az előirányzott bevételt, marad hiány 59.341 frt 05 kr., mi 211.600 frt 78 kr. állami adót véve alapul 28% városi pótdával fedezendő.

Szinügyi bizottság. A csütörtöki városi közgyűlés, lejárván a szinügyi bizottság mandátuma, 3 évi tartamra a szinügyi bizottságot következőleg alakította meg. Perczel Miklós főispánon kívül megválasztottak: Aidinger János, Jeszenszky Ferenc, Bartosságh Imre, Blauborn Antal, Bolgár Kálmán, Borovits Károly, Bureg Antal, Egri József, Erreth János, dr. Erreth Lajos, Fekete Mihály, Förster Béla, Grünhuth Ignác, Haksch Emil, Hoffmann Károly, Kisfaludy István, Kisfaludy Imre, Kindl József, Krasznay Mihály, Lechner Gyula, dr. Mendl Lajos, Majorossy Imre, Papp József, Preuss Adolf, Rath Mátyás, Radoacs Mátyás, dr. Szeredy József, Schapinger Joachim, Szieberth Ándor, Schwartz Vilmos, Schneider István, Tibiassy József, Vaszary Gyula, Varga József, Weiller N. János és Zavaros Péter.

Felolvasások. A pécsi kath. legényegyletben ftdő. Rézbányay János t. pápai kamarás f. hó 25-én délutáni 5 órakor felolvasást fog tartani a czéhek keletkezéséről. Jövő hónapban ugyancsak a pécsi kath. legényegyletben felolvasást fognak tartani Vécsey István távirda főnök a lámpák történetéről és Vizkelety Imre p. ü. titkár a m. sz. koronáról.

A budavári gyilkosság. A budavári gyilkosság ügyében nov. 21-én hirdették ki a királyi tábla ítéletét. Berecz Jánost bü-

segédnek kvalifikálta a királyi tábla s a reá kiszabott halálbüntetést tizenöt évi fegyháza változtatá. Az első bíróság ítéletének többi részén is tesz módosításokat a királyi tábláé, de ezek közül csak azt a rendelkezését emeljük ki, hogy a halálbüntetést előbb Pitély Mihályon hajtsák végre s csak másodiknak jusztifikálják Spanga Pált, kit töredelmes vallomásáért tudvalevőleg elsőnek jelölt ki a törvényszék.

Nyilvános köszönet. A vöröskeresztyegylet pécsi fiók választmánya nevében — sietek örömmel őszinte köszönetet fejezni ki, — azon nagyrabcsült hölgyek és urak irányában, kik oly előzékenységgel kegyesek voltak kitünő közreműködésükkel a hangversenynek oly szép sikerültt lehetőt tenni, valamint mindazoknak, kik ezen jótékonycélú ünnepegy előmozdítására segédkezet nyújtottak, — ugy az igen tisztelt közönségnek is, — részint, hogy számos megjelenésével, felülfizetési illetőleg ajándékaival a szép czélt előmozdította, — részint, hogy a rendezéssel szemben elnézést gyakorolni szives volt. Egyuttal kötelességemnek tartom a hangverseny anyagi eredményét a kevetkezőkben részletezni: **Bevétel:** a) A meghatározott díjakból 319 frt 40 kr. b) Kegyes adományokból és pedig: Erreth Teréz urnő 10 frt. Mgs Gradwohl Gyula báró 10 frt. c) Felülfizetésekköl: Grünhuth Ignác ur 3 frt, Hilscher Agnes urnő 3 frt, Dr. Johann Béla ur 3 frt 50 kr., Linka János ur 40 kr. Dr. Mendl Lajos ur 5 frt, Ngs. Mendik Agoston 3 frt 50 kr., Ngs. Szeifritz István kanonok ur 3 frt 50 kr., Dr. Toldi Béla ur 40 kr., Ngs. Förster Béla ur 50 kr., Ngs. Moravetz Lajos ur 1 69 kr. Összes jövedelem volt tehát 363 frt 89 kr. Levonva a kiadást 163 frt 89 kr., marad tiszta jövedelem 200 frt. Pécssett, 1883. nov. hó 23-án. Az egylet nevében Aidinger Jánosné s. k. alelnök.

Tánczestély. A f. hó 17-én a németbolyi nagyfogadó termében az „Arany János szobor” javára rendezett zártkörű tánczestély ugy látogatottság, mint jó kedv és kedélyesség tekintetében jól sikerült. A társaság a legjobb kedvben kivirradtig hódoit Terpsy-

chorének. Felülfizettek a következő urak: Weivera Károly, Ohmacht József, Schippert F. és Böhm N. Nagybjomról egy-egy frtot, mely összeg az illetékes helyre elküldetett, Fogadják az adaközok a nemes czél érdekében a rendezőesék köszönetét

Németbolyi csendélet. Aminő esendes és egyforma hangu Németboly nappal, ép oly élénk és zajos éjjel. Ekkor kibújik fészkeből a csöcselék, és tudván, hogy senki által nem nyugtalanittatik, elkezdí a békés polgár nyugalmát zavaró garázdálkodását. dalolva és hahotázva járja be az utczákat elriasztván a békés járókelőket durvaságával. Több hó előtt, az antisemita zavargások virágzása korában elkezdvén, noha akkor többek meg is büntettek, folytatják most gazmunkájukat felekezés és állás különbség nélkül. Ma a zárda ablakait zuzák be, fölriasztván, a jámbor nővéreket csendes álmaikból, máskor egy má lakosnak verik be ablakait. Itt egy tisztességés uri ember ablakait ganéjjal mázolják be, ott meg czölöpöket elemelvén a 10-ik szomszéd ablakába rakják. A tettesek, bár ujjal mutatnak rájuk, mindeddig még ismeretlenek, van azonban remény, hogy megtalálják, mert feljelentvén a dolog, erélyességéről ismert szolgabíránk kezébe veszi az ügyet.

P i a c z .

Pécs, 1883. nov. 20-án.

A gabonaüzlet majdnem minden árhullámzás nélkül, a már megszokott szük körben mozog. A kivétel állandóan tennakadva, a malmok felvételi képessége szüno félben, mellette a pangás mindenünnen jelezve, a forgalomra megbénítólag hathatnak csak. De hogy a javuláshoz füződő reményeknek idejekorán eleje vétesék azon megezafolhatlan bírekkel is kell szembe szállunk, melyek a hajóállomásokon történendó tömeges rakodásokról tudnak jelt adni és mi valószínűbb, mint hogy ezen rakományok a tartós enyhe időjárás mellett a tél beállta előtt elérík a gőczpontokat és kibövik a tetemes készlethalmazokat.

Határüzleti zárlatárak:

Budapestben.	szó. ványbuza tavaszra	frt 10.23	pécz frt 10.25	ár.
	zab	7.22	7.25	„
	tengeri május-juniusra	6.56	6.58	„

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tözsden.

Budapest, 1883. nov. 23-án

1 Magyar aranyjárdék 6%	120	15
2 Magyar aranyjárdék 4%	87	25
3 Magyar papírdék 5%	85	25
4 Magyar vasuti kölcsön.	139	—
5 Magyar fölttehermentesítési kötvény.	100	—
6 Temes-bánati	99	—
7 Erdélyi	99	—
8 Magyar szölődezsma váltásági	97	—
9 Magy. nyereemény sorsjegykölcsön	113	50
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110	—
11 Osztrák járadék papírban	78	80
12 „ „ ezüstben	79	40
13 „ „ aranyban	98	85
14 Osztrák-magyar bankrésvény.	839	—
15 Magyar hitelbank részvény.	277	75
16 Osztrák hitelintézet	279	—
17 Cs. és kir. arany	5	73
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9	58
19 Német birodalmi márka	59	15

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

Nyilt-tér.)*

TEA a legjobb chinai és orosz, kilója: 4, 6, 8, 10, 12 és 16 frt, kimérve vagy díszes csomagocskákban.

RUM igen finom, egy lit. 1 frt 60, 2 frt és 2 frt 40 kr., úgy palaczkban 50, 75, 1.20 és 2.40 kr. — Legf. J. a. m. rum, ered. palaczkban 1 frt 80 kr. — Teasütemények angol és bécsi, úgy pozsonyi és grácizi kétszer-sültet nagy választékban ajánl:

Nick Károly Pécssett.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfélnek külön lakczimével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges postabélyeg beküldetik.

Egy jó családból származó leány egy családhoz óhajtana jutni, hol kisebb gyermekeket tanítana és egyuttal a házi teendőköt is végezné.

Az Anna utcában levő ház és kert együttvéve, vagy külön-külön szabad kézből eladó Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Tőke befektetésre és gyümölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Egy 8. gymnasiumi osztályt sikerrel végzett s a jegyzői teendőkben jártassággal bíró fiatal ember mint jegyző segéd alkalmazást keres. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Pécssett budai-külváros Kisboldogasszony utca 13. sz. a. egy bolt bérbé adandó. 401.

Egy jó irással és hibátlan helyesírással bíró fiatal ember másolási vagy más munkát keres, melyet szabad óráiban mérsékelt díjazás mellett otthon végezhetne. A kiadóhivatal ad értesítést.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti országot alatt, jutányos áron eladó, vagy **haszonbérbe** vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

Jó szakácsné kerestetik, kövételtek hogy tiszta becsületes és értelmes legyen. Bővebbet a kiadóhivatal.

H I R D E T É S E K .

Somogy bányatelepi kőszén.

Legjobb minőségű és tökéletes suly, házba szállitva 2 1/2 méter-mázsán felül **Kindl Ferencz** urnál Nepomuk-ntcza 33. szám alatt megrendelések felvétetnek.

KOCH Ferencz,

Somogy bányatelep tulajdonos.



Alulírott tisztelettel hívja fel a t. cz. közönség figyelmét a legjelesebb és legújabb

hangszerekkel

bőven felszerelt

zongora- és harmonium-raktárára.

Alulírott raktár-tulajdonosnál a legkülönbözőbb igények kielégítést találhatnak, — akár **vétel útján**, — akár **havi bérlet** illetőleg, sőt eladási esetben — **csere útján** használt zongorákat is átvesz.

E raktárból való hangszerek jóságáért kezeséget biztosít

Schaurek József

Pécssett, Ó-posta-utca 32. sz.

Pollák Soma üzletében kapható.

frt 3.65	Egy pár Jutte fügegy	frt 3.65
" 3.30	Egy ruhára való 10m. ruha kelme	" 3.30
" 4.50	Egy ruhára való 10m. finom posztó	" 4.50
" 80	Egy meleg alsó ing	" 80
" 80	Egy meleg alsó nadrág	" 80
" 75	Egy plüss karmantyú (Anff)	" 75
" 1.30	Egy nyúlőr karmantyú	" 1.30
" 1.80	Egy finomabb "	" 1.80
" 2.90	Egy majomőr karmantyú	" 2.90

**Asztregán és plüss karmantyú
legfinomabb kiállítással olcsó
áron.**

" 3.50	Egy selyem esőernyő	" 3.50
" 4.50	Egy legfinomabb esőernyő	" 4.50
" 1.60	Egy szapot esőernyő	" 1.60

**Legkínálóbb derék-fűzők (Miderék). Berliini gyapot
kendők. Női- és leányka harisnya. Kötő pamutok**

80
Cicé kesztyű két gombos.
Szarvasbőrű két gombos.
Száraz szarvasbőrű két gombos.
Perf. kesztyűk minden szín és
minőségben.

433

Brode József Budapesten

gép- és rostalemezgyára, külső váczy-ut.

Ajánlja legjobb

szerkezetű

kettős örlőmalmai

(szijhajtásra)

gabona-tisztítógepeit

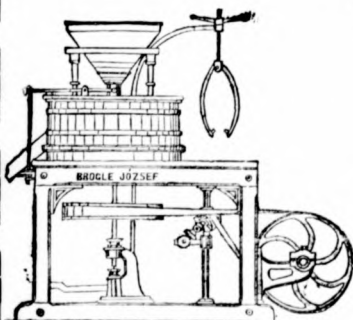
(koptatóhoz)

malom-trienrjeit

stb. jutányos árak

mellett.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.



443.

1877. sz.
éln. 1883.

Árlejtsési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszéki elnökség irodájában f. évi november hó 29-én reggeli 9 órakor következő szükségletek szállítása fog árlejtsési utján biztosítani.

A pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróóság 250³/₁₀ köbméter, s a pécsi kir. ügyészség és törvényszéki fogház 204. köbméter, együttevén 454³/₁₀ köbméter tevő 1884. évi kemény tüzfűzfa szükséglete, 200 frt bánatpénz letétele mellett.

Ugyanazoknak, valamint a kir. törvényszékhez tartozó többi kir. járásbíróóságoknak 1884. évi mindennemű irodai- és anyagszer-
szükséglete, (stearringyertyák kivételével,) mintegy 2000 frt értékben, 200 frt bánatpénz letétele mellett.

Ugyanazoknak a vidéki kir. járásbíróóságok kivételével 1884. évi könyvkötőmunka szükséglete, mint egy 350 frt értékben, 35 frt bánatpénz letétele mellett.

A vállalkozni óhajtok a szállítani kívánt szükségletekre nézve 50 krajczáros bélyeggel ellátott és a fentmegirt bánatpénzt tartalmazó külön zárt írásbeli ajánlatokat is nyújthatnak be alólírott elnökségnél, melyek azonban csak az árlejtsési megkezdése előtt reggeli 9 óráig fogadhatnak el. Ezen írásos ajánlatokban a vállalati összeg számokkal és betűkkel, valamint a vállalkozó neve, polgári állása és lakhelye tisztán és olvashatóan kitéendők.

Az elősorolt egyes szükségletek szállítására vonatkozó árlejtsési feltételek, valamint az írodaiszer — és könyvkötőmunka — minták a kir. törvényszéki irodaigazgatónál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Pécsett, november hó 20. 1883

Ocskay Antal
kir. törvényszéki elnök.

458

Árverési hirdetmény.

16252
1883.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Hoffmann József és neje Tóth Terezia végrehajthatónak özv. Simon Jánosné, szül. Nagy Anna végrehajthatást szenvedett elleni 200 frt tőke, ennek 1882. évi augusztus hó 18. napjától számítandó 8% kamatai, 5 frt 75 kr. felmondási, 18 frt 75 kr. per, 8 frt 50 kr. végrehajthatás folyamodási és 12 frt 65 kr. árverés folyamodási követelések, valamint a még netán felmerülő költségek fedezésére a következő ingatlanok: u. m. a pécsi 3332. sz. tjkben felvett (2971 6. p. 2972. 24. hrsz. a. beltelek 58. sz. ház 240 frt.) b) ügyanott felvett 3912. hrsz. szőlő és pince 168 frt mint ezennel megállapított ki-kiáltási ár mellett a pécsi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságának irattárában 1883. évi december hó 6-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen, szükségesetében a kikiáltási mint becsárton alól is eladhatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingatlan mint kikiáltási becsár 10% -kát, vagyis 24 frt, 16 frt 80 krt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számított 15 nap, a második részt 1 hónap, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 2 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. trszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi augusztus hó 25-én tartott üléséből.

Brodsky,
kir. törvényszéki jegyző.

„Melbourne 1881.” — 1. d. j. — „Zürich 1883.”

Zeneművek

4—200 darabot játszó; Expressionnal, Mandolinál, dobbal, haranggal, castagnettel, éghangokkal, hárfával vagy anélkül.

Zeneszelenczék

2—16 darabot játszó; nacensáisek, szívarkatartók, swajeci házak, fénykép-albumok, írószerek, keztü dobozok, levelnehezékek, virágtartók, szivartuis, dohányszelenczék, dolgozó asztalok, palaczkok, söröspoharak, székék stb. **Mindez zenével. Mindig a legjobb és legjobb, különösen kárócsónyi ajándékkal ajánlható.**

J. H. Heller, Bern (Swájcz)

☞ Csak közvetlen megrendelésről biztosítatik valódiság, képes árjegyzék bérmentve.

Aprilis végéig mint jutalom kiosztatik.
100 legrészbb mint 20000 Pfg. értékben a vevők között november 1-től

Hirdetmény.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ által az itthelyi jogi képviselettel s a jelzálog kölcsönök közvetítésével bizatván meg, van szerencsém a t. kölcsönt igénylő közönség tájékozásaül köztudomásra hozni a következőket :

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ az 1879. évi 39. törv. cikk és alapszabályai értelmében **kizárólag földbirtokra 300 frttól 10.000 frtig terjedő jelzálog kölcsönöket ad** és pedig záloglevelekben vagy készpénzben.

Záloglevél kölcsönök adatnak : 1.) **harminczhárom és féleüi (33 1/2) törlesztésre.** melynél a tőke 7 1/2 %-kos 67 féleüi részletben törlesztetik, vagyis a kölcsön 100 frtja után féleüenként 3 frt 75 kr. törlesztési hányad fizettetik; 2.) **tizenhét (17) éüi törlesztésre** olykép, hogy a tőke 10 %-kos 34 féleüi részletben fizettetik vissza, tehát minden 100 frt után féleüenként törlesztési hányadul 5 frt fizetendő le.

Ezen kölcsönök záloglevelekben adatnak, melyek értékesítését az általa időről időre megállapítandó beváltási ár mellett maga az intézet eszközli.

Készpénz kölcsönök szintén adatnak, akként, hogy a tőke 10 év alatt 20 egyenlő féleüi részletben fizettetik vissza s a mindenkori tőke 7 1/2 %-kal kamatoztatik.

Ezen kölcsönök az intézet részéről a feltételek pontos megtartása esetében fel nem mondhatók.

A kölcsönök részletes feltételei és a záloglevelek beváltási ára alulírtnál (Pécsett, Király-utca 20. szám alatt) betekintheők.

Kelt Pécsett, 1883. szeptember 20-án.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ megbizásából :

Fekete Mihály,

ügyvéd.

406

Kreiner és Krausz Pécsett, Király-utca 5.

Van szerencsénk tisztelettel jelteni, hogy **divatáru üzletünket** nevezetesen megnagyobbítottuk, egyttal ajáljuk az öszi és téli saisonra gazdag választéku, újra berendezett raktárunkat, melyben a legdivatosabb és a legfinomabb izlésnek megfelelő **posztó, selyem, gypju-szővetek, valódi francia Terno és Cahemire, legújabb szabásu női köpenyek és kabátok** a legnagyobb választékban találhatók.

Ajáljuk továbbá a legelső gyárakból beszerzett nagy **vászon és asztali ruharaktarunkat**, kitünő minőségü **szőnyegeinket és terítőinket**, valamint teljes **menyaszsonyi kelengyeket**. — A bel- és külföldi legjobb gyárakkal fennálló igen kedvező összeköttetéseinknél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy sokkal jutányosabb árakat szabhatunk, mint bizonyos „Végkiárulások“ s felkérjük a P. t. közönséget, hogy erről próba-vásárlás útján meggyőződést szerezni sziveskedjék.

440

Tisztelettel

Kreiner és Krausz.

Minták kivánatra díj nélkül küldetnek, levélbeli megrendelések azonnal és lelkiismeretesen teljesítettek.